
PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2017)0348

Kambodža, jo īpaši *Kem Sokha* lieta

Eiropas Parlamenta 2017. gada 14. septembra rezolūcija par Kambodžu, jo īpaši *Kem Sokha* lietu (2017/2829(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Kambodžu,
- ņemot vērā vietējos ES paziņojumus — 2017. gada 5. septembrī par „*Cambodia Daily*” slēgšanu, 2017. gada 30. jūnijā par piecu cilvēktiesību aizstāvju atbrīvošanu un 2017. gada 22. februārī par politisko situāciju Kambodžā un ES delegāciju runaspersonas 2017. gada 3. septembra un 2017. gada 25. augusta paziņojumus par politiskās telpas ierobežojumiem Kambodžā,
- ņemot vērā ANO īpašā referenta par cilvēktiesību stāvokli Kambodžā 2016. gada 5. septembra un 2017. gada 18. augusta ziņojumus,
- ņemot vērā ANO Cilvēktiesību komitejas 2015. gada 27. aprīļa noslēguma apsvērumus par otro periodisko ziņojumu par Kambodžu,
- ņemot vērā ASEAN organizācijas „Parlamentārieši par cilvēktiesībām” 2017. gada marta ziņojumu,
- ņemot vērā 1948. gada 10. decembra Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā 1966. gada Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
- ņemot vērā 2008. gada ES Pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,
- ņemot vērā 1997. gada Sadarbības nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Kambodžas Karalisti,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas konvenciju par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās,

- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 1999. gada 8. martā pieņemto rezolūciju par personu, grupu un sabiedrisko iestāžu tiesībām un pienākumu veicināt un aizsargāt vispārēji atzītas cilvēktiesības un pamatbrīvības,
  - ņemot vērā 1991. gada Parīzes miera līgumu, kura 15. pantā ir pausta apņemšanās Kambodžā ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp no starptautisko līguma parakstītāju puses,
  - ņemot vērā Kambodžas konstitūciju, jo īpaši tās 41. pantu, kurā nostiprinātas vārda un pulcēšanās tiesības un brīvības, 35. pantu par tiesībām uz politisko līdzdalību un 80. pantu par deputāta imunitāti,
  - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā Kambodžā arvien lielākā skaitā tiek arestēti politiskās opozīcijas dalībnieki, cilvēktiesību aktīvistu un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji;
  - B. tā kā 2017. gada 3. septembrī tika arestēts Kambodžas opozīcijas līderis *Kem Sokha*, kas tika darīts, kā izrādās, neievērojot lietas taisnīgas izskatīšanas garantijas, tostarp attiecībā uz viņa parlamentāro imunitāti;
  - C. tā kā *Kem Sokha* ir izvirzīta apsūdzība saskaņā ar Kambodžas kriminālkodeksa 443. pantu par „slepeno vienošanos ar ārzemniekiem”, ko Pnompenas Municipālā tiesa uzskata par nodevību; tā kā viņam notiesāšanas gadījumā varētu draudēt līdz 30 gadiem ilgs cietumsods;
  - D. tā kā tiek ziņots, ka *Kem Sokha* tika apcietināts bez ordera un viņam nav bijis pieejams advokāts; tā kā viņš ir apsūdzēts par runas videoierakstu, kuru viņš teica 2013. gadā un kas kopš tā laika ir publiski pieejams; tā kā cilvēktiesību organizācijas ir paudušas bažas par to, ka Kambodžas valdības paziņojumi apdraud viņa tiesības uz taisnīgu tiesu un nevainīguma prezumpciju;
  - E. tā kā bijušās sarkano khmeru armijas komandieris un pašreizējais premjerministrs *Hun Sen* ir pie varas vairāk nekā 30 gadus; tā kā *Sam Rainsy*, bijušais vadošās opozīcijas partijas, Kambodžas Nacionālās glābšanas partijas (CNRP), priekšsēdētājs joprojām atrodas trimdā, kurā viņš bija izvēlēties doties sakarā ar pirms tam notikušām vajāšanām, kas balstījās uz nepatiesām politiski motivētām apsūdzībām;
  - F. tā kā vietējās vēlēšanās, kas notika 2017. gada 4. jūnijā, *CNRP* ievērojami nostiprinājās kopš 2012, neraugoties uz būtiskiem trūkumiem vēlēšanu procesā, jo īpaši iebiedēšanu, kas vērsās pret brīviem plašsaziņas līdzekļiem un kritiski noskaņotiem pilsoņiem, opozīcijas nevienlīdzīgām iespējām piekļūt radio un televīzijai, ar vēlēšanām saistītu iestāžu atrašanos valdošās partijas kontrolē, nāves draudiem, kas tika izteikti pret opozīcijas kandidātiem, un neatkarīga strīdu izšķiršanas mehānisma trūkumu; tā kā vispārīgās vēlēšanas ir plānotas 2018. gada jūlijā;
  - G. tā kā vēl divi opozīcijas deputāti arī ir ieslodzīti un vēl vismaz pret astoņiem ir celtas apsūdzības krimināllietās, kas vēl nav pabeigtas; tā kā 11 opozīcijas partijas biedru un piekritēju šobrīd izcieš cietumsodu ar termiņu no septiņiem līdz 20 gadiem par nepatiesām apsūdzībām par aicinājumu uz sacelšanos vai piedalīšanos tajā saistībā ar 2014. gada jūlija demonstrāciju;

- H. tā kā grozījumi Likumā par politiskajām partijām, kurus Kambodža parlaments pieņēma 2017. gadā, ļauj likvidēt partijas, ja to vadītājiem ir krimināla sodāmība; tā kā Kambodžas Iekšlietu ministrijai ir plašas pilnvaras, lai apturētu politiskās partijas, pamatojoties uz neskaidri definētiem kritērijiem; tā kā 2017. gada 11. septembrī Kambodžas ministru prezidents *Hun Sen* draudēja likvidēt *CNRP*, ja tā turpinās atbalstīt aizturēto *Kem Sokha*;
- I. tā kā ir izdots apcietināšanas orderis attiecībā uz *CNRP* jaunatnes grupas vadītāju;
- J. tā kā *Kem Sokha* apcietināšana notika laikā, kad arvien pieaug ierobežojumi NVO, cilvēktiesību organizācijām un pilsoniskajai sabiedrībai, tostarp nodokļu un kontroles pārbaudes, iebiedēšana un vardarbības draudi; tā kā starptautiskā sabiedrība ir paudusi spēcīgu kritiku par 2015. gada likumu par apvienībām un nevalstiskajām organizācijām (*LANGO*), ka tas dod plašas un patvaļīgas pilnvaras apspiest NVO;
- K. tā kā iepriekšējo nedēļu laikā ir slēgts ievērojams skaits radiostaciju, kas raida programmas no citām augstas reputācijas radiostacijām; tā kā valdība šīs stacijas ir slēgusi par tādiem pārkāpumiem kā „ārējas programmas, nepieprasot atļauju”; tā kā to slēgšana būtiski ierobežo piekļuvi neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu raidījumiem, jo īpaši ārpus Pnompenas; tā kā šie neatkarīgie plašsaziņas līdzekļi atspoguļo politiski sensitīvus jautājumus, piemēram, korupciju, nelikumīgu mežizstrādi un cilvēktiesību pārkāpumus;
- L. tā kā 2016. gada aprīlī pieci cilvēktiesību aizstāvji no Kambodžas Cilvēktiesību un attīstības asociācijas (*ADHOC*) tika aizturēti uz vairāk nekā 400 dienām par apsūdzībām kukuļdošanā saistībā ar lietu pret *Kem Sokha* un pašlaik gaida tiesu; tā kā iestādes ir atkārtoti vajājušas un vērsušas uzbrukumus pret zemes tiesību aktīvisti *Tep Vanny* un viņa patlaban izcieš cietumsodu par politiski motivētām apsūdzībām;
- M. tā kā 2017. gada 4. septembrī Kambodžas neatkarīgo laikrakstu „*Daily*”, kas dibināts 1993. gadā, nācās slēgt pēc tam, kad tas bija saņēmis nodokļu rēķinu, kura apmērs sasniedz USD 6,3 miljonus;
- N. tā kā 2017. gada 23. augustā Kambodžas valdība paziņoja par Nacionālā demokrātijas institūta (NDI), kurš ir nevalstisks un bāzējas ASV, izraidīšanu atbilstoši *LANGO* likumam un pieprasīja, lai tā starptautiskais personāls pamestu valsti septiņu dienu laikā;
- O. tā kā Kambodžas valdība nesen pakļāva izmeklēšanai NVO konsorciju „*Situation Room*”, kas kopīgi darbojas kā vēlēšanu uzraugs, par to, ka it kā ir pārkāpts jaunais likums par nevalstiskajām grupām, un par kalpošanu par pamatu iespējamai „krāsainajai revolūcijai”, lai gāztu valdību,
1. pauž nopietnas bažas par to, ka Kambodžā pasliktinās opozīcijas politiķu un cilvēktiesību aktīvistu stāvoklis, un nosoda visus pret šīm personām vērstos vardarbības aktus, politiski motivētās apsūdzības, patvaļīgos arestus, nopratināšanas, tiesas spriedumus un sodus;
  2. stingri nosoda to, ka *CNRP* priekšsēdētājs *Kem Sokha* tika arestēts, pamatojoties uz vairākām apsūdzībām, kuras, šķiet, ir politiski motivētas; prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot *Kem Sokha*, izbeigt visas pret viņu izvirzītās apsūdzības un izbeigt apcietināšanas draudus pret citām opozīcijas deputātiem;

3. pauž nožēlu par premjerministra un augsta ranga amatpersonu publiski paustajiem paziņojumiem par aizdomām par *Kem Sokha* vainu, kuri pārkāpj nevainīguma prezumpciju un tiesības uz taisnīgu tiesu, uz kuru viņam ir tiesības saskaņā ar Kambodžas un starptautiskajiem tiesību aktiem cilvēktiesību jomā; aicina premjerministru aizsargāt parlamenta deputātu parlamentāro imunitāti;
4. mudina Kambodžas varasiestādes anulēt apcietināšanas orderi un atsaukt visas apsūdzības pret opozīcijas līderi un deputātu *Sam Rainsy* un atbrīvot un atsaukt apsūdzības pret citiem opozīcijas ierēdņiem un cilvēktiesību aizstāvjiem, kuri tika notiesāti un ieslodzīti, proti, Nacionālās Asamblejas deputātu *Um Sam An*, senatoru *Hong Sok Hour* un zemes tiesību aktīvisti *Tep Vanny*;
5. mudina Kambodžas valdību nodrošināt valstī vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvību, savukārt jebkādi nodokļi vai citi jautājumi būtu jārisina, izmantojot pienācīgu taisnīgu tiesvedību; mudina valdību atjaunot slēgtās radio stacijas; pauž bažas par Nacionālā demokrātijas institūta (NDI) slēgšanu bez pienācīga tiesas procesa;
6. mudina Kambodžas valdību nodrošināt pienācīgu tiesas procesu visos veiktajos pasākumos, tostarp tiesības iesniegt pārsūdzību, un ievērot tiesības uz vārda un biedrošanās brīvību;
7. mudina Kambodžas valdību nostiprināt demokrātiju un tiesiskumu un ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp pilnībā ievērojot konstitucionālos noteikumus attiecībā uz pluralismu un vārda un biedrošanās brīvību;
8. atgādina Kambodžas valdībai, ka tai jāpilda pienākumi un saistības attiecībā uz demokrātijas principiem un galvenajām cilvēktiesībām, kas ir viens no pamatelementiem sadarbības nolīgumā;
9. pauž nopietnas bažas par notiekošo zemes sagrābšanu, kā arī Kambodžas valdības nesen uzsāktu ierobežotas un daļējas kompensācijas shēmu; aicina Kambodžas valdību atsākt dialogu ar partneriem, tostarp Eiropas Savienību un pilsonisko sabiedrību, lai noteiktu visaptverošu un iekļaujošu kompensāciju;
10. uzsver, ka uzticamam demokrātiskajam procesam, kas noved pie Nacionālās Asamblejas vēlēšanām 2018. gada jūlijā, ir vajadzīga tāda vide, kurā politiskās partijas, pilsoniskā sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi spēj veikt savas leģitīmās funkcijas bez bailēm un bez pakļaušanas draudiem vai patvaļīgiem ierobežojumiem;
11. mudina Kambodžas valdību īstenot ANO augstā komisāra cilvēktiesību jautājumos ieteikumus un jāgpilni iesaistīties gaidāmajā ziņojumā, ko sagatavo ANO īpašais referents par situāciju cilvēktiesību jomā Kambodžā;
12. uzsver ES un starptautisko vēlēšanu novērošanas misiju nozīmīgumu un to ieguldījumu godīgās un brīvās vēlēšanas; aicina Kambodžas Valsts vēlēšanu komiteju (*NEC*) un attiecīgās valdības iestādes nodrošināt to, ka visiem balsstiesīgajiem vēlētājiem, tostarp migrējošajiem darba ņēmējiem un aizturētajām personām, ir pieejamas un savlaicīgi izmantojamas reģistrācijas iespējas;
13. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas

jautājumos, Eiropas Ārējās darbības dienestam, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Kambodžas valdībai un Nacionālajai Asamblejai.